

СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Стаття присвячена аналізу проблем та шляхів вдосконалення державного регулювання аграрного сектору економіки України. Розглянуто основні проблеми державного регулювання аграрного сектору економіки, а також основні шляхи вдосконалення державного регулювання аграрного сектору економіки України.

Ключові слова: аграрний сектор економіки України; державне регулювання.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Державне регулювання аграрного сектору економіки України має особливий специфічний зміст, оскільки аграрний сектор економіки впливає на соціально-економічне становище українського суспільства та продовольчу безпеку держави, безпосередньо пов'язаний з процесом суспільного відтворення та рівнем життя народу. Від ефективності перетворень в аграрному секторі залежать результати ринкових перетворень у цілому.

Особливістю аграрного сектору економіки є те, що предметом праці виступає земля і, окрім цього, сільське господарство є одним з найбільш ризикованих видів господарської діяльності, оскільки на його результати впливають як кліматичні умови, забезпеченість фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, так і кон'юнктура аграрного ринку тощо. Також, успішне вирішення завдань ефективного розвитку аграрного сектору економіки України, зростання його конкурентоспроможності покладено на державу, яка проводить реформи галузі і створює умови для ефективного виробництва сільськогосподарської продукції.

На наш час, аграрна реформа, не дала очікуваних результатів, оскільки не підвищила ефективність аграрного виробництва, раціонального використання земельних ресурсів та не забезпечила продовольчу безпеку країни. Через це необхідно дослідити сучасний стан та проблеми державного регулювання аграрного сектору економіки і запропонувати можливі напрямки його вдосконалення.

Аналіз досліджень і публікацій. Зазначене питання активно досліджувалося як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. Зокрема, варто зазначити праці Андрійчука В. Г., Бабенко А. Г., Берези І. В., Буга Н. Ю., Булатова Е. В., Дація О. І., Дем'яненко М. Я., Дібрової А. Д., Зінченко А. П., Красової В. В., Лупенко Ю. О., Міщенко Н. М., Михасюка І. А., Могильного О. М.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). В процесі дослідження були поставлені наступні завдання:

- з'ясувати етимологію понять, що використовуються;
- визначити основні проблеми державного регулювання аграрного сектору економіки України;
- запропонувати шляхи вдосконалення державного регулювання аграрного сектору економіки України.

Згідно визначення автора О. Могильного, державне регулювання аграрної сфери економіки являє собою процес впливу на її розвиток доповненням стимулів ринкового механізму і створенням за рахунок цього можливості суб'єктам господарювання здійснювати прибуткову діяльність, покращувати свої конкурентні позиції [15, с. 119].

Згідно визначення В. Андрійчука, державне регулювання аграрної сфери представляє систему економічних, фінансових, правових, організаційних і соціальних заходів, що здійснюються державою для ефективного і стабільного розвитку аграрного виробництва та повного забезпечення населення якісним продовольством за прийнятними ринковими цінами [1, с. 56].

На думку О. Зінченко, державне регулювання аграрної сфери економіки є системою заходів впливу з метою створення оптимальних умов розвитку [9, с. 82–83].

На нашу думку, державне регулювання аграрної сфери економіки являє собою сукупність економічних, організаційно-правових і соціальних заходів економічної політики держави, спрямованих для створення ефективного та стабільно-зростаючого розвитку мультифункціонального сільського господарства з метою забезпечення продовольчої безпеки країни та зміцнення його конкурентних позицій на світовому аграрному ринку.

Згідно Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року аграрний сектор України, базовою складовою якого є сільське господарство, формує продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та створює соціально-економічні умови сільського розвитку.

Агропромисловий комплекс дає близько 9–13 % валової доданої вартості країни, є одним з основних бюджетоутворюючих секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України за останні роки становить в середньому 20 %, а у товарній структурі експорту – понад чверть, забезпечуючи перше місце на світовому ринку олії соняшникової, друге місце – за експортом зернових (без рису). Проте майже половина валової продукції сільського господарства сьогодні виробляється у господарствах населення.

За період з 2007 по 2014 роки виробництво сільськогосподарської продукції зросло на 47 %, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – на 87 %. Зокрема, завдяки зростанню виробництва плодової продукції та будівництва плідосховищ втричі зменшився її імпорт.

Особливістю сільськогосподарського виробництва є наявність територій, на які постійно впливають небезпечні стихійні явища (посухи, підтоплення, зсуви, селі тощо), внаслідок чого аграрії зазнають значних матеріальних збитків. Втрати врожайності в окремих господарствах можуть сягати 50 %, а при поєднанні кількох несприятливих факторів – до 70 %.

Споживання основних продуктів харчування на одну особу менше від раціональних науково-обґрунтованих норм, зокрема молока – на 42 %, м'яса – на 34 %, рибної продукції – на 30 %, плодів – на 30 %, винограду у свіжому вигляді – на 75 % та вин столових – на 90 %. Відчувається недостатність обсягів виготовлення високобілкових консервованих продуктів на основі м'яса та риби, а також продуктів для лікувально-профілактичного харчування дітей з поширеними в Україні захворюваннями.

Конкуренційні позиції вітчизняної сільськогосподарської продукції на зовнішніх ринках не є стабільними внаслідок незавершеності процесів адаптації до європейських вимог щодо якості та безпечності харчових продуктів, значних коливань цін на світовому ринку, нестійкості торговельних відносин з країнами-імпортерами.

Низькі темпи техніко-технологічного оновлення виробництва, зростає рівень зношеності техніки, переважає використання застарілих технологій, збільшується вартість невідновних природних ресурсів у структурі собівартості виробництва вітчизняної сільськогосподарської продукції (частка пального в собівартості сільськогосподарської продукції зменшилася від 19 % у 2005 р. до 13,4 % у 2013 р., у тому числі у рослинництві – від 27,8 %, а до 18 %, тваринництві – від 6,5 % до 3,6 %), зростає залежність виробництва від природно-кліматичних умов, обмежений доступ до фінансових ресурсів.

Сезонність сільськогосподарського виробництва обумовлює необхідність залучення запозичених коштів у значних обсягах (понад 100 млрд грн у рік), у структурі кредитного портфелю банків 75 % припадає на короткострокові та середньострокові кредити та взагалі відсутні довгострокове кредитування з терміном користування 10–15 років [10].

Згідно з Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 806-р «Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економі-

ки на перший період до 2020 року» в Україні існують такі проблеми в аграрному секторі економіки: 1) нерівномірність розвитку різних форм господарювання з одночасним послабленням позицій середніх сільськогосподарських товаровиробників внаслідок створення для різних за розмірами та соціальним навантаженням сільськогосподарських товаровиробників формально однакових, але не рівних умов господарювання; 2) відсутність мотивації до кооперації та укрупнення дрібних сільськогосподарських товаровиробників у межах сільських громад, ослаблення економічного підґрунтя розвитку сільських громад; 3) нестабільність конкурентних позицій вітчизняної сільськогосподарської продукції на зовнішніх ринках внаслідок незавершення процесів адаптації до європейських вимог щодо якості та безпечності харчових продуктів; 4) низькі темпи техніко-технологічного оновлення виробництва; 5) наявність ризиків збільшення виробничих витрат внаслідок зростання рівня зношеності техніки, переважання використання застарілих технологій, збільшення вартості невідновлюваних природних ресурсів у структурі собівартості виробництва вітчизняної сільськогосподарської продукції; 6) втрати такої продукції внаслідок недосконалості системи логістики її зберігання та інфраструктури аграрного ринку в цілому; 7) відсутність у сільськогосподарських товаровиробників мотивації до дотримання агро-екологічних вимог; 8) обмежена ємність внутрішнього ринку споживання сільськогосподарської продукції, що обумовлена низькою платоспроможністю населення; 9) недостатня ефективність самоорганізації та саморегулювання ринку сільськогосподарської продукції, складність у виробленні сільськогосподарськими товаровиробниками консолідованої позиції щодо захисту своїх інтересів; 10) непоінформованість значної частини сільськогосподарських товаровиробників про кон'юнктуру ринків та умови ведення бізнесу у галузі; 11) незавершеність земельної реформи [16].

Автори Лупенко Ю. О., Кропивко М. Ф., Ксенофонтов М. М. та інші зазначають, що причини недосконалості управління сільським господарством проявляються у неналежному виконанні функцій управління як базових (планування, організації, координації, регулювання, контролю розвитку галузі), так і забезпечувальних (інституційної спроможності, нормування, інформаційного та комунікаційного забезпечення тощо).

Найбільш суттєвими з них є:

1) відсторонення органів державного управління агропромисловим виробництвом, особливо на місцях, від питань організації діяльності господарюючих суб'єктів та забезпечення розвитку різних організаційно-правових форм господарювання. У цих умовах отримали неконтрольований розвиток вертикальні інтеграційні процеси з перерозподілом власності на селі та формуванням трансрегіональних агрохолдингових структур, діяльність яких поряд із значним підвищенням конкурентоспроможності виробництва сприяє вимиванню коштів із сільських територій та зростанню соціальної напруги на селі.

2) розвиток вертикальної інтеграції у напрямі формування «агрохолдингів» та пов'язаних з цим

процесів перерозподілу власності на селі супроводжується зниженням керованості сільським господарством з боку районних і обласних управлінь агропромислового розвитку, усуненням працівників та низових господарських ланок від управління, посиленням протистояння праці та капіталу. За таких тенденцій державне управління галуззю дедалі більше концентруватиметься на рівні Міністерства аграрної політики та продовольства, з подальшою централізацією організаційних і контрольних функцій синхронно з розвитком агрохолдингових формувань. Це зумовлює потребу у підвищенні дієвості громадських організацій малого і середнього агробізнесу, професійних спілок працівників сільського господарства, інших представницьких органів сільського населення і сільгосптоваровиробників у відстоюванні інтересів своїх членів, розвитку соціального партнерства.

3) розвиток сільського господарства практично на усіх рівнях управління ґрунтується на річних планах, за відсутності середньострокових та довгострокових стратегій і програм. Це суттєво звужує можливості використання переваг територій і їх ресурсів (земельних, природно-економічних, просторового розміщення тощо) на основі дотримання науково-обґрунтованих виробничих стандартів освоєння сільськогосподарського потенціалу територій, індикаторів продовольчої безпеки, інших індикаторів розвитку сільського господарства, кластерних підходів до формування «точок зростання» з використанням інструментів концентрації, спеціалізації та кооперації агропромислового виробництва, сільськогосподарської контракції, економічних важелів спрямування розвитку.

4) сільськогосподарські підприємства, фермерські господарства, особисті селянські господарства, інші господарства населення постійно стикаються з проблемами, вирішення яких залежить не тільки від заходів держави щодо підтримки розвитку сільського господарства і регулювання аграрного ринку, а й від наявності відповідних знань та практичних навичок ведення господарської діяльності в умовах обмежених ресурсів та ризиків господарювання. Проте, створені за обмеженої у часі і обсягах фінансової й технічної допомоги міжнародних проектів діючі нині малочисельні сільськогосподарські дорадчі служби не в змозі задовольнити потреби багаточисельних середніх і малих структур агробізнесу і сільського населення у просвітницькій роботі щодо державної аграрної політики, надання дорадчих послуг з організаційно-економічних, технологічних, юридично-правових, соціальних та інших питань.

5) ефективність діяльності центрального органу виконавчої влади з питань реалізації державної аграрної політики суттєво знижується через відсутність відомчої вертикалі управління (прямого підпорядкування), а також через недоліки в організації комунікаційних процесів. Ця вада проявляється як у тривалості реагування на виконання доручень Кабінету Міністрів України, центрального та інших органів виконавчої влади з питань аграрної політики та продовольства (на регіональному рівні до 25–35 днів, на районному – до 45–60 днів), так і в якості, своєчасності й повноті інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, операторів аграрного ринку та ор-

ганів управління агропромисловим розвитком [12, с. 84–86].

Автор Буга Н. Ю. визначає наступні проблеми аграрного сектору економіки національного рівня: 1) виснаженість чорноземів та зменшення родючості земель; 2) низький рівень інвестування у розвиток аграрного сектору, зростання залежності від державних інвестицій; 3) проблеми права власності на землю; 4) недоконана нормативно-правова база; 5) відсутність науково-обґрунтованих економічних реформ, надмірна заполітизованість; 6) зростання обсягів імпортової продукції, незахищеність вітчизняних товаровиробників; 7) відсутність необхідного рівня державної підтримки та стимулювання інноваційної та інвестиційної привабливості.

Далі визначає такі проблеми регіонального рівня: 1) зменшення кількості сіл і селищ міського типу, неналежні умови життя сільських мешканців; 2) занепад соціальної інфраструктури сіл; 3) погіршення демографічної ситуації; 4) «старіння» кадрів, що здійснюють сільськогосподарську діяльність; 5) забрудненість земель; 6) низька привабливість регіонів [4, с. 67–69].

Специфіка функціонування аграрної сфери, а саме низька еластичність попиту, нестабільність прибутків виробників, сезонність виробництва, збереження земельного потенціалу, необхідність забезпечення продовольчої безпеки країни, а також аналіз проблем у цій сфері зумовлюють основні напрями її вдосконалення [13, с. 145–146].

Збалансованість ринків та нормальний рівень доходності в аграрному секторі повинні підтримуватися з допомогою інтегрованої системи заходів, головним чином через механізми створення резервних (буферних) запасів, інтервенційного регулювання попиту і пропозиції, гарантування внутрішніх аграрних цін, а також захисту від зовнішньої конкуренції та сприяння при експорті.

Розвиток комплексу не може бути досягнутий без оновлення матеріально-технічної бази, що вимагає розробки цілеспрямованого державного регулювання інвестиційних процесів [15, с. 474–479]. Одним з ефективних напрямів розвитку інвестиційної політики в агропромисловому комплексі в умовах відсутності внутрішніх джерел є залучення іноземних інвестицій, які сприяють органічній інтеграції країни у світове господарство. Для досягнення поставленої стратегічної мети необхідний комплекс заходів державного регулювання, взаємопов'язаних між собою: створення для нових підприємств на принципах приватної власності системи стимулів, що забезпечують зацікавленість у господарській діяльності у нових умовах; завершення земельної реформи і створення правової основи для функціонування ринку землі; розвиток інфраструктури, яка обслуговувала б потреби системи виробництва, переробки, розподілу сільськогосподарської продукції; створення у країні умов для розвитку фінансових послуг, сільськогосподарської пропаганди, освіти за рахунок інформаційного потенціалу сектору; забезпечення конкуренції у сфері забезпечення сільського господарства сферами виробництва і реалізації переробки сільськогосподарської продукції [3, с. 73].

Для розвитку механізму конкуренції в аграрному секторі необхідні: впровадження у практику господарювання механізмів мотивації, що забезпечують належний рівень зацікавленості у функціонуванні сільськогосподарських товаровиробників на основі приватної власності; формування економічних інститутів ринку в аграрному секторі, що впливають на створення конкурентного середовища; розвиток ринкової інфраструктури, що обслуговує сектор і розвивається на основі конкурентного механізму; захист вітчизняного виробника і вітчизняного ринку сільськогосподарської продукції; вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює недосконалу конкуренцію й забезпечує соціальний захист населення; реструктуризація державних установ з метою децентралізації регулюючих функцій.

З метою вирішення проблеми збуту сільськогосподарської продукції доцільно використовувати економічні методи стимулювання малих підприємств, для яких головним видом діяльності була б реалізація продукції фермерів.

Доцільно підвищити дієвість державних інвестицій у кредитно-фінансову сферу агропромислового комплексу, зокрема, через субсидування відсоткової ставки кредитів для сільськогосподарських товаровиробників, створення спеціалізованих кредитних інститутів для аграрного сектору економіки [6, с. 33–38].

Пріоритетними напрямками вкладення капіталу повинні стати: розвиток ринкової інфраструктури зберігання і збуту сільськогосподарської продукції, оскільки виробництво сільськогосподарської сировини та його інфраструктура дезінтегровані, а існуючі потужності не відповідають сучасним вимогам; розвиток інформаційного потенціалу агропромислового комплексу регіону; розвиток сільськогосподарського машинобудування і модернізація сервісних структур; реконструкція переробних підприємств з метою орієнтації на випуск конкурентоспроможної продукції; розвиток сільськогосподарського виробництва, заснованого на використанні екологічно чистих, із замкненим циклом, енерго- і матеріалозаощаджуючих технологій; упровадження життєздатної системи реєстрації земель, що є основою розвитку ринку землі.

В умовах скорочення інвестицій у сільське господарство і уповільнення у зв'язку з цим оновлення матеріально-технічної бази актуальною є проблема підвищення ефективності використання й відтворення наявних основних виробничих фондів. З огляду на це, вважається доцільним виключити із циклу відтворення основних виробничих фондів фазу капітального та поточного ремонтів і включити таку фазу, як поліпшення основних виробничих фондів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо) [11, с. 145–146].

Доцільно провести експертизу комплектів або комплексів машин безпосередньо у господарствах. На підставі проведеної експертизи, по-перше, слід виявити устаткування, яке зовсім не використовується у виробництві, або його використання недоцільне через значні експлуатаційні витрати, і воно потребує заміни. По-друге, застосовувати у виробництві універсальні мобільні агрегати замість декількох спеціалізова-

них, що значно у декілька разів знижує як матеріальні витрати, так і витрати праці [14, с. 58–64].

Удосконалення податкового регулювання в агропромислового комплексі повинне передбачати: зниження ставки ПДВ на ресурси, що надаються сільськогосподарському виробництву; застосування пільг для підприємств, що інвестують капітал у розвиток сільського господарства, харчової промисловості, соціальної інфраструктури села [5, с. 474–479].

На думку авторів Бабенко А. Г., Бондаревської К. В., серед основних напрямів державної політики розвитку сільськогосподарських підприємств доцільно визначити дві категорії: макроекономічні та мікроекономічні. Так, до макроекономічних слід віднести забезпечення стабільних темпів розвитку сфери сільськогосподарського виробництва; забезпечення продовольчої безпеки країни, формування її експортного потенціалу; зниження рівня трудової міграції та безробіття в сільській місцевості. Серед мікроекономічних цілей визначаються: підтримка високої прибутковості та конкурентоспроможності аграрних підприємств; запобігання їх банкрутству [2, с. 57–58].

Крім того, на думку М. Дем'яненко, для ефективнішого використання бюджетних коштів за цільовими програмами підтримки слід здійснювати комплексно, що передбачає бюджетне фінансування у межах кількох взаємозумовлених програм одночасно, оскільки відсутність фінансування або недофінансування однієї з програм може призвести до розриву всього технічного ланцюга і спричинити невиконання всієї програми [7, с. 11–16].

В умовах ринкового господарювання кожне підприємство сільськогосподарської галузі має підтримувати свою конкурентоспроможність через упровадження інновацій, оновлення матеріально-технічної бази. Однак, інноваційний розвиток аграрних підприємств має своє вираження не лише у застосуванні останніх новинок у галузі техніки, потужного обладнання та машин. Не меншу роль відіграють використання високоврожайних сортів сільськогосподарських культур і продуктивних порід тварин, а також упровадження інновацій в управлінській сфері (сучасні методи управління, планування основних виробничих процесів, організація праці та виробництва, мотивація персоналу, оцінка досягнутих результатів і контроль за діяльністю). У свою чергу, держава повинна підтримувати техніко-технологічне переоснащення шляхом об'єднання зусиль із міжнародними аграрними корпораціями у контексті залучення фінансових ресурсів і передового досвіду. Орієнтація державної політики має бути спрямована на створення великих інтегрованих сільськогосподарських комплексів на інноваційній основі. Великі аграрні підприємства мають у своєму розпорядженні значні земельні, матеріальні та трудові ресурси. Питання лише у їх раціональному використанні. За умови розширення виробничих потужностей, модернізації обладнання, впровадження інновацій і залучення інвестицій можливість нарощування власної конкурентоспроможності може стати реальністю. Однак, це виявляється можливим за умови створення великих агроформувань та їх підтримки з боку держави [2, с. 57–59].

Автор Діброва А. Д. основними напрямками державної політики щодо реформування та підтримання розвитку аграрного сектору економіки України вважає: 1) розбудова сучасної системи державної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам згідно з вимогами СОТ; 2) розбудова внутрішнього ринку сільськогосподарської продукції, зокрема інфраструктури закупівлі, первинного оброблення та зберігання сільськогосподарської сировини, а також роздрібно-технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва, зокрема сільськогосподарським обладнанням та технікою на засадах короткострокової оренди та лізингу, засобами агрохімії тощо; 4) забезпечення поетапності та поступовості запровадження передбачених міжнародними зобов'язаннями України регуляторних вимог щодо аграрного виробництва з метою мінімізації їх депресивного ефекту, зокрема запровадження європейських технічних регламентів щодо сільськогосподарської продукції; 5) активне застосування у передбачених нормах СОТ рамках нетарифних засобів захисту внутрішнього ринку (ветеринарні та фітосанітарні норми, засоби сертифікації та нормування безпеки продукції тощо); 6) цілеспрямована підтримка екологічно чистого сегмента аграрного виробництва, що базується на «зелених» технологіях та може в перспективі розглядатися як провідний напрям конкуренції України на світових аграрних ринках; 7) першочергове формування інституційно-правового середовища запровадження ринку землі з максимальним забезпеченням захисту прав власності сільськогосподарських товаровиробників [8, с. 212–214].

Проведене дослідження дозволяє сформулювати такі **висновки**:

Державне регулювання аграрної сфери економіки являє собою сукупність економічних, організаційно-правових і соціальних заходів економічної політики держави, спрямованих для створення ефективного та стабільно-зростаючого розвитку мультифункціонального сільського господарства з метою забезпечення продовольчої безпеки країни та зміцнення його конкурентних позицій на світовому аграрному ринку.

В Україні існують наступні проблеми аграрного сектору економіки: 1) виснаженість чорноземів та зменшення родючості земель; 2) низький рівень інвестування у розвиток аграрного сектору, зростання залежності від державних інвестицій; 3) проблеми права власності на землю; 4) недосконала нормативно-правова база; 5) відсутність науково-обґрунтованих економічних реформ, надмірна заполітизованість; 6) зростання обсягів імпортової продукції, незахищеність вітчизняних товаровиробників; 7) відсутність необхідного рівня державної підтримки та стимулювання інноваційної та інвестиційної привабливості.

Основними напрямками державного регулювання аграрного сектору економіки є: 1) забезпечення продовольчої безпеки держави; 2) регулювання земельних відносин; 3) удосконалення фінансової; 4) забезпечення стабільної системи державної підтримки аграрного сектору; 5) реалізація фінансово-кредитної політики; 6) удосконалення регуляторної політики в аграрному; 7) удосконалення технічного регулювання; 8) регулювання ринків; 9) забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської; 10) наукове забезпечення інноваційного розвитку; 11) сприяння розвитку органічного землеробства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В. Г. Теоретико – методологічне обґрунтування ефективності виробництва / В. Г. Андрійчук // Економіка АПК, 2005. – № 5. – 220 с.
2. Бабенко А. Г. Шляхи вдосконалення державного регулювання аграрного сектора економіки / А. Г. Бабенко, К. В. Бондаревська // Проблеми економіки – К. – № 3. – 214 с.
3. Береза І. В. Економічна безпека зовнішньоекономічної діяльності АПК / І. В. Береза // Вісник аграрної науки, 2006. – № 9. – 196 с.
4. Буга Н. Ю. Стан та проблеми аграрного сектора економіки України у сучасних умовах / Н. Ю. Буга // Вісник аграрної науки Причорномор'я, 2014. – Вип. 1 – 236 с.
5. Булатова Е. В. Реформирование аграрных отношений в Украине на современном этапе / Е. В. Булатова // Україна-Греція: історична спадщина і перспективи співробітництва. – Маріуполь : Маріупольський гуманітарний інститут Донецького державного університету, 1999. – Т. 1. – 480 с.
6. Даций О. І. Особливості відтворення основних фондів у сільському господарстві / О. І. Даций // Економіка: проблеми теорії та практики, 2000. – № 12. – 205 с.
7. Дем'яненко М. Я. Національна система державної підтримки аграрного сектору в умовах членства України в СОТ / М. Я. Дем'яненко // Облік і фінанси АПК, 2008. – № 3. – 167 с.
8. Діброва А. Д. Державне регулювання сільськогосподарського підприємництва / А. Д. Діброва. – К. : ВПД «Формат», 2011. – 535 с.
9. Зинченко А. П. Аграрная политика / А. П. Зинченко, В. И. Назаренко, В. В. Шайкин и др. ; под ред. А. П. Зинченко. – М. : КолосС, 2004. – 304 с.
10. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/node/16822>.
11. Краснова В. В. К вопросу становления украинских сельскохозяйственных предприятий на рынке ЕС / В. В. Краснова, Г. А. Черниченко, Е. В. Булатова // Вісник ТАНГ, 2006. – № 1. – 210 с.
12. Лупенко Ю. О. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / Ю. О. Лупенко, М. Ф. Кропиво, М. М. Ксенофонтов ; за ред. Ю. О. Лупенка. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2012. – 182 с.
13. Михасюк І. А. Становлення і розвиток приватних агроформувань : [монографія] / І. А. Михасюк, А. Д. Герасимчук. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 206 с.

14. Міщенко Н. М. Досвід та проблеми державного регулювання аграрного сектора національної економіки / Н. М. Міщенко // Теорія і практика управління суспільним виробництвом в Україні. – К. : Ін-т економіки НАНУ, 1993. – 140 с.
15. Могильний О. М. Державне регулювання аграрного виробництва в період трансформації економіки / О. М. Могильний – К. : ІАЕ УААН, 2002. – 430 с.
16. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 806-р «Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на перший період до 2020 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR130806.html.

С. В. Канавцев,

Черноморский государственный университет им. Петра Могилы, г. Николаев, Украина

СУЩНОСТЬ, ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Статья посвящена анализу проблем и путей совершенствования государственного регулирования аграрного сектора экономики Украины. Рассмотрены основные проблемы государственного регулирования аграрного сектора экономики, а также основные пути совершенствования государственного регулирования аграрного сектора экономики Украины.

Ключевые слова: аграрный сектор экономики Украины; государственное регулирование.

S. Kanavtsev,

Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolayiv, Ukraine

ESSENCE, PROBLEMS AND IMPROVEMENT OF REGULATION AGRICULTURAL SECTOR UKRAINE

The article analyzes the problems and ways to improve state regulation of agrarian sector of Ukraine. The main problem of state regulation of the agricultural sector and the main ways of improving state regulation of agrarian sector of Ukraine.

Key words: agrarian sector of Ukraine; state regulation.

Рецензенти: Беглиця В. П., д-р наук з держ. упр.;
Лазарєва О. О., канд. екон. наук, доцент.

© Канавцев С. В., 2016

Дата надходження статті до редколегії 18.04.2016